

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	27-3-2018	REFERENTIE	Blokland
ONS NUMMER	81CBA2F9	DOORKIESNUMMER	0302582355
NUMMER PS		E-MAILADRES	marcel.blokland@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	-	PORTEFEUILLEHOUDER	Straat

Onderwerp Statenbrief: reactie op conceptrapport van de beleidsaudit commissie financiën mobiliteitsprogramma's

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

Provinciale Staten hebben op 6 november 2017 bij de behandeling van de begroting 2018 het besluit genomen een beleidsaudit in te stellen naar de wijze waarop omgegaan wordt met de kaders die zijn opgesteld voor de onderdelen die vallen onder het hoofdstuk Bereikbaarheid en te komen tot aanbevelingen over de wijze waarop PS kaders stelt en GS hierover verantwoording aflegt.

De beleidsaudit commissie heeft in haar concept rapport een aantal conclusies verwoord evenals een aantal aanbevelingen. In het kader van bestuurlijk wederhoor heeft de beleidsaudit commissie financiën mobiliteitsprogramma's het conceptrapport rapport "Ambities en uitvoering in balans" op 16 maart 2018 aan het ons voorgelegd en om een reactie gevraagd.

Essentie / samenvatting:

De aanbevelingen zijn naar onze mening in lijn met het proces wat in gang is gezet met onder andere de op dit moment lopende update van het Mobiliteitsplan, inclusief de implementatie/vertaling van de Nota Investeren in de Nota Kapitaalgoederen Mobiliteit, een Meerjarig Investeringsplan Mobiliteit en een Meerjarig Onderhoudsplan Mobiliteit. Vaststelling van deze genoemde producten is voorzien in juli 2018.

Aanbevelingen

We zullen alle aanbevelingen uit het rapport overnemen. Onderstaand gaat wij in op de in het concept rapport geformuleerde aanbevelingen.

Kaderstelling en controle

1. *Leg de taakverdeling en financiële spelregels tussen PS en GS op het terrein van de autorisatie van budgetten c.q. kredieten vast in de in 2018 vast te stellen financiële verordening. Maak hierbij gebruik van de model-verordening zoals de VNG die heeft opgesteld voor gemeenten (2.2).*

2. *Zorg er met het oog op de leesbaarheid voor dat documenten herleidbaar zijn naar eerder verstrekte documenten (2.2).*

Op dit moment wordt er een aantal nieuwe kaderstellende documenten door de provincie opgesteld, waaronder de financiële verordening. PS zal deze als bevoegd orgaan vaststellen. De planning gaat uit van vaststelling in voor de zomer van 2018. In deze verordening worden de taakverdeling en financiële spelregels vastgesteld. Om de leesbaarheid en herleidbaarheid van documenten te vergroten wordt er momenteel een aantal documenten door de provincie opgesteld. Dit betreft de update van het Mobiliteitsplan en een Meerjarig Investeringsplan Mobiliteit en een Meerjarig Onderhoudsplan Mobiliteit. Deze laatste twee producten zullen onderdeel gaan uitmaken van de reguliere P&C cyclus. Ook werken wij aan een update van het mobiliteitsplan waarin de (meerjarige) verbinding wordt gelegd tussen de opgaven en het budget, onder andere middels een doorontwikkeling van de doelenboom.

Mobiliteitsplan 2019-2023

3. *Draag GS op om bij het opstellen van een nieuw Mobiliteitsplan ervoor te zorgen, dat helder geformuleerd wordt: de doelen, de subdoelen, hoe deze te realiseren zijn, welke concrete maatregelen en projecten daarvoor noodzakelijk zijn, wat hiervan de kosten zijn (3.3).*
4. *Verzoek GS na vaststelling van het nieuwe Mobiliteitsplan om een uitvoeringsprogramma (per subdoel) op te stellen voor de bestuursperiode, met daarin een (realistische) planning, financiën en prioritering en deze ter kennis te brengen van PS. Geef bij het jaarlijkse besluit tot vaststelling van de begroting concreet aan welke bedragen en kredieten worden geautoriseerd (3.3).*

In de update van het mobiliteitsplan, die momenteel wordt opgesteld, wordt nadrukkelijk de koppeling gelegd met de bij de begroting 2018 geïntroduceerde doelenboom. Uitgangspunt is om in de update van het mobiliteitsplan een meerjarige basis te leggen voor een vanaf de begroting 2019 op te nemen doelenboom in het programma Bereikbaarheid, gebaseerd op de doelen zoals gesteld in het plan.

Wij erkennen dat een tactische vertaling van de nog vast te stellen update van het mobiliteitsplan in uitvoeringsprogramma's noodzakelijk is. Hiermee zullen wij starten na vaststelling van de update van het mobiliteitsplan. De projecten uit deze uitvoeringsprogramma's zullen dan dienen als basis voor onder andere het Meerjarig Investeringsplan Mobiliteit en het Meerjarig Onderhoudsplan Mobiliteit

Transparantie begroting en jaarrekening

5. *Neem bij het opstellen van de begroting de rollen van de gebruikers als maatstaf. Wijzig de complexe financieel-technische systematiek van begroten zo dat de systematiek transparanter en begrijpelijker wordt, zodat het inzicht van PS in de lasten en baten wordt vergroot(4.2).*
6. *Heroverweeg het niveau van de autorisatiefunctie bij de jaarlijkse begroting door niet één totaal bedrag vast te stellen waarbinnen GS bevoegd zijn tot het doen van uitgaven c.a. aangaan van verplichtingen. Maak daarbij duidelijk onderscheid in (jaarlijkse) exploitatielasten en -baten, kredieten, reserves en voorzieningen (4.2).*

Vanaf de begroting 2019 zal op basis van de indeling in de vast te stellen update mobiliteitsplan nadrukkelijker onderscheid worden gemaakt in typen kosten zoals exploitatielasten, investeringen en bijdragen. Ook gaan wij vanaf de begroting 2019 de financiën en bijbehorende financiële systematiek van voormalig BRU integreren, gebaseerd op de indeling van de nog vast te stellen update van het mobiliteitsplan.

Verantwoording besteding budgetten

7. *Verzoek GS om in overleg met PS te kiezen voor een duidelijke onderverdeling van de geraamde lasten en baten en koppel deze voor zover relevant aan het Mobiliteitsplan en de daaruit afgeleide doelenboom. Dit onder de voorwaarde dat de ramingen van de onderscheiden taken in totaal herleidbaar zijn naar de programmabegroting Bereikbaarheid als geheel (4.3).*
8. *Verzoek GS ervoor zorg te dragen dat de financiële administratie zo is ingericht dat deze beter kan worden voorzien in (ad hoc) informatiebehoefte, zoals verschillende dwarsdoorsnedes op verzoek van PS (bestedingen naar modaliteit, locatie, financiering e.d.) (4.3).*

In de update van het mobiliteitsplan, die momenteel wordt opgesteld, wordt nadrukkelijk de koppeling gelegd met de bij de begroting 2018 geïntroduceerde doelenboom. Uitgangspunt is om in de update van het mobiliteitsplan een meerjarige basis te leggen voor een vanaf de begroting 2019 op te nemen doelenboom in het programma

Bereikbaarheid. Na vaststelling van de update van het mobiliteitsplan gaan wij zorgen voor een financiële administratie die aansluit bij de nieuwe indeling van het mobiliteitsplan. Dit als basis voor de op te stellen begroting 2019. Hierin wordt onder andere onderscheid gemaakt naar modaliteit. Het maken van verschillende dwarsdoorsnedes vraagt een nadere doorontwikkeling; over het tijdsplan en de mogelijkheden hiervan zullen wij u later dit jaar informeren.

Meerjaren Investeringsplan (MIP)

9. *Maak afspraken met GS hoe de besluitvorming rond de beschikbaarstelling van kredieten plaatsvindt en hoe de gevolgen hiervan in de jaarlijkse begroting worden verwerkt (4.4).*

In de Nota Investeren, vastgesteld door PS in november 2017, zijn de spelregels voor investeringskredieten opgenomen. De uitwerking van deze nota zal in 2018 verder worden vormgegeven, onder andere met de opname van het MIP en MOP in de P&C cyclus.

Actuele stand van zaken Mobiliteitsplan 2014-2019

10. *Neem kennis van de financiële stand van zaken van het Mobiliteitsplan 2014-2028 naar de stand per 1 januari 2017 en verzoek GS aan te geven:*
 - a. *wat de actuele stand van zaken is;*
 - b. *welke verplichtingen inmiddels zijn aangegaan;*
 - c. *welke "vrije ruimte" nog beschikbaar is (4.5).*
11. *Verzoek GS jaarlijks inzicht te verschaffen in de inhoudelijke en financiële voortgang en actuele situatie van het Mobiliteitsplan en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma, inclusief welke verplichtingen zijn aangegaan, welke "vrije ruimte" er nog beschikbaar is en de stand van en verwachte ontwikkeling in de reserves (4.5).*

Bij de update van het Mobiliteitsplan wordt ook een stand van zaken van het oude programma en de reserves opgenomen. Het verloop hiervan zullen wij meenemen in de P&C cyclus en wij zullen u via de producten in deze cyclus hierover informeren.

Transitie BRU

12. *Neem kennis van het Regionaal Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer zoals opgesteld door de BRU en verzoek GS:*
 - a. *aan te geven welke verplichtingen inmiddels zijn aangegaan o.a. met betrekking tot de OV investeringen (bijv. Utrecht CS-Leidsche Rijn);*
 - b. *welke "vrije ruimte" nog beschikbaar is*
 - c. *benut daarbij het bestaande P&C instrumentarium (4.6).*
13. *Verzoek GS om na 2019 een verslag op te stellen waarin wordt aangegeven op welke wijze is voldaan aan de gemaakte afspraken bij de overdracht van het BRU en waaraan de provincie de bedragen voor wegen en OV-infra heeft uitgegeven. Breng dit verslag ter kennis van de U-10 gemeenten en PS (4.6)*

Bij de update van het mobiliteitsplan wordt ook een stand van zaken van het BRU programma en de hierbij horende reserves opgenomen. Het verloop hiervan zullen wij meenemen in de P&C cyclus en wij zullen u via de producten in deze cyclus hierover informeren. Parallel aan het proces van jaarrekening 2019 zal een verslag worden opgesteld over de realisatie van de gemaakte afspraken bij de overdracht van de verkeer en vervoertaken van BRU aan de provincie.

Financiële dekking

14. *Verzoek GS een realistisch overzicht van de te verwachte dekkingsmiddelen voor het Mobiliteitsplan op te stellen in relatie tot de verwachte uitgaven en verplichtingen en laat het verband zien tussen dit facetbeleid en de meerjarenraming van de provincie. Actualiseer dit overzicht jaarlijks en breng dit ter kennis te brengen van PS.*

In de update van het mobiliteitsplan nemen wij een overzicht op van de te verwachten dekkingsmiddelen en verwachte uitgaven en verplichtingen. Dit overzicht vormt de basis voor de op te stellen begrotingen van het programma Bereikbaarheid voor de periode 2019-2023, met een doorkijk naar de periode daarna.

Sturing en uitvoering

15. *Verzoek GS de financiële functie binnen de provinciale organisatie te verstevigen o.a.*
 - a. *door de concerncontroller te herpositioneren in de directieraad;*
 - b. *de afdeling financiën waar nodig te verstevigen (6.2)*
16. *Overweeg als PS om GS te verzoeken te onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn om de taken op het terrein van Openbaar vervoer (U-OV, streekvervoer, Uithoflijn e.d.) (intern) te verzelfstandigen. Vooruitlopend hierop GS te verzoeken een apart programma in de begroting op te nemen voor deze taken (6.4).*

In het kader van de organisatieontwikkeling worden voorstellen ontwikkeld om de sturing en control te verstevigen. In de kadernota 2018 zal een voorstel worden gedaan inzake de versteviging van de afdeling financiën.

Wij adviseren het onderzoek te starten na uitvoering van de huidige traminfraprojecten. Dit in lijn met de BRU transitieafspraken, waarin is opgenomen om pas na uitvoering van de huidige traminfraprojecten besluiten te nemen over de toekomstige positie (cq eventuele verzelfstandiging) van het trambedrijf. Gezien de majeure opgave waarvoor we momenteel met het openbaar vervoer staan, verdient komende jaren de uitvoering van de grote projecten en consequenties voor beheer en onderhoud en exploitatie de volle aandacht. Een onderzoek naar eventuele verzelfstandiging zou dat op dit moment niet ten goede komen.

Na realisatie van deze projecten is het wel mogelijk. Aandachtspunt hierbij is wel de start van de aanbesteding voor de volgende concessieperiode.

Een apart programma voor openbaar vervoer in de begroting is wat betreft ons niet noodzakelijk. Door de nieuwe opzet per deelthema (waarvan openbaar vervoer er één is) in de update van het mobiliteitsplan, en scheiding tussen jaarlijkse exploitatielasten en -baten, kredieten, reserves en voorzieningen heeft het opnemen van een apart programma openbaar vervoer wat ons betreft onvoldoende toegevoegde waarde. Dit zou tevens tot meer verkokering kunnen leiden in het mobiliteitsdomein terwijl integrale oplossingen in onze optiek steeds belangrijker worden.

Financiële consequenties

De beleidsaudit en onze reactie hebben geen financiële consequenties maar hebben wel consequenties voor de wijze van inrichten en rapporteren over de financiën.

Vervolgprocedure/voortgang

Het rapport zal worden besproken in de commissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 9 april en geagendeerd worden voor de Statenvergadering van 23 april 2018.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,